

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס' 650 בס"ד ערש"ק פר' משפטים - שקלים כ"ט שבט תשפ"א

פנינים יקרים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) רש"י מבאר תיבת ואלה שהוא מוסיף על הראשונים מה ראשונים מסיני אף אלו מסיני, אפשר להעמים בזה יסוד גדול שלימדונו ז"ל כי אף מצוות שכליות צריך האדם לקיים מחמת ציווי השי"ת. לזה יתכוון הכתוב ואלה שאף המצוות והמשפטים והדינים שהם שכליים השווה אותם לסיני מכח הדת האלקי מהשמים כי המצוה השכלית גם אלקית היא. (צמח הצבי)

ואלה המשפטים וכו' (כא, א) במדרש עשות צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח, כזבח אין כתיב כאן אלא מזבח. כיצד הקרבנות לא היו נוהגים אלא בפני הבית אבל הצדקה והדינים נוהגות בפני הבית ושלא בפני הבית, דבר אחר הקרבנות אינם מכפרים אלא בשוגג והדינים מכפרים בין לשוגג ובין למזיד, דבר אחר הקרבנות אינם נוהגים אלא בתחתונים והדינים נוהגים בין בעליונים ובין בתחתונים, דבר אחר הקרבנות אינם נוהגים אלא בעוה"ז והדינים נוהגים בין בעוה"ז ובין בעוה"ב ע"כ. המשפטים והדינים וכל החוקים המדיניים הנוגעים לעניינים שבין אדם לחברו המובאים בתוה"ק הכל תכליתם לישר דרכי האנשים ולהשלים עליהם רצון ה' וכו' וכולם מקורם ממי הדעת העליון. (שבילי החיים להרב חיים אליהו שמענברג)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא, א) תרגום אונקלוס ואילין דינאי די תסדר קדמיהון, היינו אלו הדינים שבעולמות התחתונים תראה להעלותן לשרשם הרמה בקודש ולסדר אותם ולהמתיק קדמיהון היינו ליחדם בהימי קדם בסידור המיוזג להמשיך השפעת רחמים וחסדים טובים וכרצון העליון האמיתי האחד והמשכיל יבין. (אוהב ישראל)

והגישו אדניו אל האלקים והגישו אל הדלת או אל המזוזה (כא, ו) ירמוז שנהגו ישראל קדושים באם חלילה תפקוד אותם צרה וצוקה יפשפשו במעשיהם וגם יבדקו תפילין ומזוזה, הרמוז לזה והגישו אל הדל"ת פרשיות שבתפילין או אל המזוזה לבדקם ורפא לו. (צמח הצבי)

רק שבתו יתן ורפא ירפא (כא, יט) כפל הלשון ורפא ירפא לרמוז על רפואת הנפש ורפואת הגוף. כל הרוצה לזכות לרפואה זו עליו לשים לב לשלשת הדברים רק מלשון מעוט רמוז לענוה, שבתו מדבר על הזהירות בכל ענייני השבת, והשלישי יתן זאת אומרת שירגיל עצמו במעשה הצדקה ואז יזכה לרפואת הנפש ורפואת הגוף. (וידבר יוסף)

מלאתך ודמעך לא תאחר (כב, כח) כתב רש"י ודמעך התרומה, ואיני יודע מהו לשון דמע וכו' ע"כ. אולי יש לפרש דכתיב הזרעים בדמעה ברינה יקצורו (תהלים קכו) רמוז לעמל ויגיעה שמשקיע ניקוש סיקול קצירה עימור וכו'. והנה ידוע שדבר שאדם טורח ועמל חביב עליו כבבת עינו וקשה לו ליתנה לאחר. אמרה תורה ודמעך לא תאחר אע"פ שזו התבואה עלתה לך בהרבה "דמע" תראה שלא תאחר אלא תתנה מיד לכהן... (זר הצבי)

ודל לא תהדר (כג, ג) שמגבילים החסדים שלא יתפשטו יתר על הראוי, וכן בכל ענייני הדינים והמשפטים להגביל ולהפריש לכל אחד המגיע אצלו וכו' והנה הגדול וההכרה היא ההתגלות אלקותו יתברך וקיום העולם משא"כ רבוי החסדים והתפשטות בלי גבול אינו ניכר ומתגלה כי אם שוה ומשוה קמן וגדול שם הוא שהוא מכול מים והחזרת העולם לתוהו ובוהו. (פרי הארץ)

מדבר שקר תרחק (כג, ז) הלשון תרחק בא לחזק את האחיזה באמת דחותמו של הקב"ה אמת וכדי להשיגה צריך להתרחק מהשקר מכל וכל.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת אור ר' אשר זיע"א פישת תנלה - פארט האבא לזכרו ע"ה

לתחיה. וכאשר כך יהיה, כאשר האדם יחיה את המציאות שלו בכל רגע ורגע ולא יצא ממנה אף נשימה אחת, וכל נשימה ופעולה שהוא עושה זו הסיבה ולא הוא, אז הוא חי ממש עם הרבש"ע - זה א-לי ואנוהו. כמו שהיה ביציאת מצרים.

ביציאת מצרים ראתה שפחה על הים ואמרו כולם זה א-לי. אין הכוונה שהשפחה ראתה, וכי שפחה ראתה. הפירוש הוא שבני ישראל היו בכזו בחינה של שפלות, שהיו בעיני עצמם כלום ("גארנישט") כמו שהשפחה היא כלום, לכן ראו. כאשר בני ישראל עמדו על הים באותה נשימה הם היו בבחינת שפחה, מכיון שהם יצאו אז ממצרים והיו שקועים במ"ט שערי טומאה, והם לא יכלו לטעות שיש להם איזה חלק ביציאת מצרים. והיות שהם היו אז בתוך מ"ט שערי טומאה וראו שבכל זאת הם גאולים, מזה הבינו מי הוא הגואל. וזה גרם שראתה שפחה על הים, כי באותה נשימה הם חיו עם הבחינה של הגאולה. זו היא הגאולה. כך היה ביציאת מצרים וכך יהיה כאשר אנו ניגאל, נעמוד בכזו סכנה - מי שיוזכה לחיות את זה - ואיך אנו עומדים? זוהי הגאולה. שכאשר האדם נשאר במציאות שלו שהוא לא יכול להגאל, אם כן מזה שהוא גאול הוא חי ממש עם הגואל. ולכן ראתה שפחה על הים, מפני שהיו בכזו בחינה שאין להם שום אחיזה, נמצא שהכל זה רק הוא, וזוהי האחיזה של הקדושה שכולם ראו ואמרו זה א-לי ואנוהו.

אמנם הסיבה הזו היא רק לנשימה אחת, כי באם הסיבה תהיה יותר מרגע אחד היא תתהפך למציאות, ואם זו מציאות הוא לא חי בסיבות ולא בפחיתות שלו, ואז זה כפירה בעיקר. ולכן הסיבה היא רק לנשימה אחת, התעייף עיניך בו - ואיננו. כי הסיבה של הרבש"ע היא רק בשעה שהיא נמצאת. הייתי צריך ללכת למקוה, הייתי צריך ללכת הביתה, באותו רגע נתהוותה סיבה. וברגע שאחריו האדם חוזר וחי במציאות. כי באם לא, בהכרח הוא יגיד לבסוף בחנני ונסני. אם הוא לא חוזר למציאות שלו "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד" הוא יגיע לכפירה, כי אם יש בו בעצמו מעלה הוא עושה מעצמו אלוה. דוד המלך אמר הרגתי את יצרי ולבי חלל בקרבי, הוא הגיע לומר בחנני ה' ונסני צרפה כליותי. לכן האדם מוכרח לחיות תמיד בהכרה זו: כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, שתמיד הוא חוטא ופושע, וכל הזמן במציאות של פגמים. וזה שבכל זאת הוא עושה פעולה והוא חי, זה מסיבת כל הסיבות, הוא אחד ואין שני. זהו ענין משיח. וכשיחיו בצורה כזו יזכה לשמוע את קולו של משיח, את קול השופר, תחית המתים, ובית שלישי. בלי זה לא ילך.

האדם מוכרח לחיות את המציאות הפחותה שלו בכל רגע, ואסור לו לצאת מהמציאות שלו כל ימי חייו בכדי שלא יהיה כופר בעיקר. ועד יום מותו יחכה לו בתשובה להנטותו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

אז מי חי ככה? המכאובים של עכשיו כל כך חזקים שאף אחד לא חי בכזו מציאות שהמציאות עצמה היא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות. זו תהיה הגאולה העתידה. כי הגאולה היא כאשר האדם חי את המציאות שלו שהוא תוהו ובוהו, וממילא אז הוא לא תוהו ובוהו, כי הוא חי עם אמונה פשוטה, עם התוהו ובוהו של ששת ימי בראשית שהוא אמונה פשוטה.

אי אפשר לחיות במציאות הבורא אלא אם כן האדם מעצמו הוא סיבה של הקב"ה. כאשר הוא נשאר לגמרי ערום, תוהו ובוהו, אז הוא חי בכל נשימה עם הסיבה. אך כל עוד יש בו משהו הוא לא חי עם הרבש"ע. לכן הוא מוכרח לחיות כל הזמן עם המציאות שלו, וממילא כל נשימה זה הרבש"ע, כי אני בעצמי אין לי חיות, אני לא יכול להתקיים, ואם כן מה שיש לי חיות זה הוא. ואז הוא לא מראה זה א-לי, רק האדם בעצמו הוא בחינת מציאות הבורא, המציאות שלו שהוא כולו תוהו ובוהו זה גופא מציאות הבורא. כי מכיון שהוא אין לו כח הנשימה, מה שהוא נושם זה מהרבש"ע, ועל כן כל הנשמה תהלל י-ה. אך כל עוד שלא יחיה בהרגשה כזו כך לא יוכל להגיע לכך שהמציאות היא הסיבה.

וכשנחיה כך, הנה עכשיו (פורים) הוא הזמן שהיו לישראל ניסים, וכמו שאז הוא גאל אותנו כך הוא יגאל אותנו עכשיו, ולא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בד.

רק שבגאולת מצרים היה בבחינת ראייה, שראו והראו באצבע - זה א-לי, ובגאולה הזו לא יהיה כלום. יהיה דומיה, תוהו ובוהו. מרוב החסרונות יגיע העולם להכרה שהוא כולו תוהו ובוהו, וכשיגיע לכזה תוהו ובוהו שכבר לא תהיה לו כל אחיזה אז יגיעו לתוהו ובוהו של ששת ימי בראשית, יתחילו לחיות עם "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו", ויחיו עם התוהו ובוהו של ששת ימי בראשית. ואז לא יגידו זה א-לי, לא יראו זה קלי, רק כל אחד מבשרי אחזה אלוהה. לא יהיה אז בחינה של "זה א-לי", בהגאולה העתידה נאמר "הוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי", וילעיני כל חי אין זה 'זה קלי'. כל אחד בתוך עצמו יחיה זה קלי ואנוהו, לא שהוא יגיד 'זה קלי', הוא יחיה בסיבה. וכך אנו צריכים לחיות עכשיו.

רק שעכשיו, כל עוד האדם לא הגיע לתכלית השפלות, הוא לא יכול לחיות בסיבות, והוא מוכרח לחיות את המציאות שלו. באם לא הוא יבוא לגדלות, מחמת שמאבד את המציאות שלו ויחיה כפירה בעיקר. לכן הוא מוכרח לחיות תמיד במציאות שלו. אכן המציאות הזו היא גופא הסיבה. כי איך הוא חי בכזו מציאות, ואיך הוא מתקיים, בעל כרחך שגם שם ידך תנחני. ואז מבשרי אחזה אלוהה, מן הטומאה הזו אני רואה שיש סיבה. זו תהיה הגאולה, שיגיעו לתכלית השפלות, והמציאות שלו היא גופא הסיבה. כמו שנאמר טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך. אבל עד

המשך פנינים יקרים

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך (כג, כו) פתח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד שבעבודת השי"ת כולם חייבים ואין הבדל בין אחד לאחד אך העסק שבעבודת ה' שונה מאחד לשני כי תלוי כיצד היתה עבודתו. עוד בא לרמוז שאינו דומה הרבים העושים את המצוה ליחיד... (וידבר יוסף)

והשתחיתם מרחוק (כד, א) הבורא הוא אצלו כביכול יש שני בחינות רחוק וקרוב, בחינת רחוק שהוא רחוק ומובדל מן ההשגה ובחינת קרוב הוא שאנו מאמינים שהבב"ה ממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה כי מלא כל הארץ כבודו, וזהו פירוש הכתוב שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' לאותו צדיק הממשיך כל מיני השפעות לעולם. והנה יש בחינות אהבה ויראה, בבחינת רחוק נופל היראה ובחינת קרוב מגיע האהבה, וזהו והשתחיתם לבחינת היראה שהוא בבחינת רחוק כנ"ל. (מתוך קדושת לוי)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) אותיות תרומה הם סופי תיבות לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו (תהלים כו) כי תרומה היינו צדקה שהיא נדיבות לב בבחינת מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי על ידה נעשה כלי לקבל מנועם ה' ולבקר בהיכלו. (ליקוטי מוהר"ן)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) פרש"י לי לשמי, שלא יערב ברוחו פניה חיצונית להתכבד או להתפאר בנדבתו רק לשם ה', השוה לברכת החודש כדתנא דבי רבי ישמעאל אילמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהן שבשמים דיים ההקבלה בזה שישאל משולים ללבנה וכשם שהלבנה מקבלת כל השפעתה מהשמש כך כלל ישראל מכירים שכל חיותם והשפעתם מאת הבורא ברוך הוא, וללבנה אמר שתתחדש - על שם כבוד מלכותו. (ממעמקים)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כ"ה, ב) כלומר ממה שהלב משתוקק בדברים גשמיים ממנו תקחו לעבודת ה' אם נמשך לאהבה גשמית או ליראה גשמית מזה גופא תקחו את תרומתי תראה להתרומם בעבודתו יתברך ע"י כך. (באר משה)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח) במסכת ברכות "כל אדם שיש בו דעת כאילו נבנה בית המקדש בימיו". ידוע כי כל העניינים שהיו במשכן המזבח המנורה הארון והלוחות הקרשים והיריעות וכו' רומזים למהות האדם ותפקידו עלי אדמות כמו שאמרו רז"ל עה"פ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כל אחד ואחד, כי תכלית המשכן כדי להמשיך השראת השכינה על בני ישראל, וכמו שהמשכן גורם השראת השכינה על כללות ישראל כן האדם שהיא בחינת משכן קטן יכול להמשיך על עצמו השראת השכינה ע"י כיוון וישור מעשיו ופעליו לצד הקדושה בהתבוננות בכל דרכיו להקדישם לשמים וכו'. (שבילי החיים)

ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו (כה, ט) פרש"י וכן תעשו לדורות. וכן תעשו חוזר על כל אשר אני מראה, כמו שאתה אינך רשאי לשנות רק לעשות כאשר אני מראה אותך כך תעשו לדורות כאשר אני מראה אותך על פי הנביאים והחכמים אשר יהיה באותו הדור וק"ל. (קדושת לוי)

ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד (כה, י) הנראה לרמוז בזה דלחם הפנים היה משפיע בעיקר על הפנימיות של הכהן באכלו מלחם הפנים שהיה בו קדושה גדולה, וכן מצאנו מעשיות אשר האכילה מהקודש משפיע על יראת שמים כפי המקובל על ההשפעה מאכילת שיירים של הצדיקים וד"ל. (זר הצבי)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

